

prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani
judecătorul: V. Muntean
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
judecătorii: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

DECIZIE

13 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Internațional de Expoziții "Moldexpo" Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată, cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, prin care a fost respins, ca neîntemeiat demersul reprezentantului Întreprinderii cu Capital Străin "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată, Zaplitnîi Adrian, cu privire la primirea, pentru a fi examinată concomitent cu cererea de apel declarată de Întreprinderea cu Capital Străin "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată, asupra hotărârii Judecătoriai Buiucani, municipiul Chișinău, din 29 iunie 2016, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Centrul Internațional de Expoziții "Moldexpo" Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată "Casa Vinului" cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată, a cereri reconvenționale a Întreprinderii cu Capital Străin "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată împotriva Centrului Internațional de Expoziții "Moldexpo" Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă "Sinax" Societate cu Răspundere Limitată, cu privire la declararea nulă a clauzei contractuale, punctul 6.1.2 din contractul de locațiune xxx din data de xxxxxx, și prin care a fost restituită acțiunea reconvențională Întreprinderii cu

Capital Străin "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată, cu toate documentele anexate,

c o n s t a t ă:

La data de 04 decembrie 2015, CIA „Moldexpo” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Casa Vinului” solicitând încasarea datoriei în sumă de 721 541,51 lei, a penalității contractuale în sumă de 97 299,83 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2016, a fost admisă integral acțiunea înaintată de CIA „Moldexpo” SA împotriva SRL „Casa Vinului” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată. A fost încasat din contul SRL „Casa Vinului” în beneficiul CIA „Moldexpo” SA datoria în mărime de 721 541,51 lei, penalitatea în cuantum de 97 299,83 lei, cheltuielile legate de plata taxei de stat în mărime de 24 565,24 lei, iar în total 843 406,58 lei.

La data de 27 iulie 2016, SRL „Casa Vinului”, prin intermediul reprezentatului Zaplitnîi Adrian și administratorul Colubelov Arcadi, a depus cerere de apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2016, ca nefondată și ilegală.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău, din 24 octombrie 2016, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de SRL „Casa Vinului” și a fost explicat apelantului că, în cazul în care nu va prezenta cererea de apel motivată cu indicarea pretențiilor contestate și solicitările înaintate, precum și dovada achitării taxei de stat în mărime de 75% din 3% din pretențiile contestate, în termenul acordat, până la data de 20 decembrie 2016, ora 14:15, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele, va fi restituită fără examinare; a fost stabilită pentru data de 20 decembrie 2016, ora 14:15, ședința de judecată pentru soluționarea chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel depuse de SRL „Casa Vinului”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău, din 20 decembrie 2016, a fost respinsă cererea apelantei SRL „Casa Vinului” cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs cererii de apel depuse de SRL „Casa Vinului”, a fost prelungit apelantei SRL „Casa Vinului”, termenul pentru achitarea și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 15423, 93 lei, până la data de 10 ianuarie 2017, a fost explicat apelantei SRL „Casa Vinului” că, în cazul în care nu vor fi lichidate neajunsurile indicate până la 10 ianuarie 2017, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită fără examinare; a fost stabilită pentru data de 14 februarie 2017, ora 14:15, ședința de judecată pentru soluționarea chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel depuse de SRL „Casa Vinului”.

La data de 29 decembrie 2016, ÎM "Casa Vinului" SRL, a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016, prin care a solicitat casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2016 și scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru cererea de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017, a fost admis recursul declarat de SRL „Casa Vinului”, a fost casată încheierea Curții de Apel Chișinău, din 20 decembrie 2016, în partea respingerii integrale a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a fost emisă o nouă încheiere, prin care a fost admisă cererea SRL „Casa Vinului” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, a fost scutit parțial SRL „Casa Vinului” de la plata taxei de stat, în sumă de 10000 lei, pentru depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 29 iunie 2016 și a fost obligată să achite taxa de stat în sumă de 5423,93 lei, cu restituirea cauzei la etapa soluționării chestiunii punerii pe rol a cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, a fost restituită cererea de apel declarată de SRL "Casa Vinului" împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2016, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței, de prezentare a dovezii de achitare a taxei de stat, în sumă de 5423, 93 lei, expuse în decizia Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017 și a fost remisă apelantei cererea de apel, cu toate documentele anexate.

La data de 28 iunie 2017, ÎM "Casa Vinului" SRL a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău, din 13 iunie 2017, prin care a solicitat casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017 și trimiterea pricinii la rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție, din 29 noiembrie 2017 a fost admis recursul declarat de SRL "Casa Vinului", a fost casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de CIA "Moldexpo" SA împotriva SRL „Casa Vinului” cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare, în Curtea de Apel Chișinău, la etapa punerii pe rol a cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău, din 12 decembrie 2017, a fost lăsată fără curs cererea de apel declarată de SRL „Casa Vinului” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2016, a fost comunicat apelantei SRL „Casa Vinului” despre necesitatea prezentării cererii de apel concretizate, cu indicarea solicitărilor sale, fiindu-i acordat un termen de 10 zile de la data recepționării prezentei încheieri, a fost explicat apelantei SRL „Casa Vinului” că în cazul în care nu va prezenta în Direcția de evidență și documentare procesuală Curții de Apel Chișinău, cererea de apel concretizată, cu indicarea solicitărilor sale, în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate

actele va fi restituită fără examinare, a fost stabilită ședința pentru examinarea chestiunii cu privire la punerea pe rol a cererii de apel declarată de SRL „Casa Vinului” pentru data de 27 februarie 2018, ora 14.00.

La 19 ianuarie 2018 SRL „Casa Vinului” a depus cerere de concretizare a apelului, cu micșorarea pretențiilor din acțiune, prin care a solicitat casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2016, și anume în partea dispunerii încasării datoriei în sumă de 500 950 lei și a penalității în sumă de 76 260, 86 lei, derivate din contractul xxx din xxxxxx, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Iar, la data de 23 februarie 2018 SRL „Casa Vinului”, a depus în instanța de apel, cerere reconvențională împotriva CIE ”Moldexpo” SA, intervenient accesoriu ÎM ”Sinax” SRL cu privire la declararea nulă a clauzei contractuale, și anume a punctului 6.1.2 din contractul de locațiune xxx din xxxxxx.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău, din 27 februarie 2018 a fost respins ca neîntemeiat demersul reprezentantului Societății cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului” Zaplitnîi Adrian, cu privire la primirea, pentru a fi examinată concomitent cu cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului”, împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău, din 29 iunie 2016, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Centrul Internațional de Expoziții ”Moldexpo” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată, a cereri reconvenționale a Societății cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului” îndreptată împotriva Centrul Internațional de Expoziții ”Moldexpo” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă ”Sinax” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulă a clauzei contractuale, punctul 6.1.2 din contractul de locațiune xxx din xxxxxx și a fost restituită acțiunea reconvențională Societății cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului”, cu toate documentele anexate.

La data de 13 martie 2018, SRL „Casa Vinului” a declarat recurs nemotivat, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău, din 27 februarie 2018, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, cu dispunerea primirii pe rol a cererii reconvenționale și remiterea cauzei la rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Iar, la data de 29 mai 2018, SRL „Casa Vinului” a depus recurs motivat, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, cu dispunerea primirii pe rol a cererii reconvenționale și remiterea cauzei la rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, recurenta SRL „Casa Vinului” a indicat că, nu a fost înștiințată despre ședințele de judecată și nu a participat la examinarea cauzei în instanța de fond. Neparticiparea pârâtei SRL „Casa Vinului”, în instanța de fond, la examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de CIE ”Moldexpo” SA împotriva ÎM ”Casa Vinului” SRL, cu privire la încasarea datoriei, a penalității și cheltuielilor de judecată, a lipsit-o de dreptul de a fi informată despre posibilitatea depunerii unei acțiuni reconvenționale.

Respectiv, recurenta a invocat că, în așa mod i-a fost afectat dreptul la o justiție echitabilă, ori conform art. 376 Cod de procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecarea pricinilor civile, în prima instanță se aplică și în instanța de apel.

Recurenta SRL „Casa Vinului” a menționat că, conform art. 42 alin. (2) Cod de procedură civilă, acțiunea reconvențională se intentează, indiferent de instanța competentă să o judece, în instanța care judecă acțiunea inițială, iar competența Curții de Apel Chișinău, în corespundere cu art. 372 Cod de procedură civilă, permite examinarea fondului cauzei.

La fel, recurenta a invocat că, nu a participat la dezbaterile judiciare în instanța de fond și nici în instanța de apel. Astfel, în temeiul art. 172 Cod de procedură civilă, SRL „Casa Vinului” a depus acțiunea reconvențională, în instanța de apel, conform regulilor generale de intentare a acțiunii, inclusiv cu achitarea taxei de stat.

Mai mult, recurenta SRL „Casa Vinului” a menționat că acțiunea reconvențională depusă are ca scop compensarea pretenției inițiale, excluderea parțială a acțiunii inițiale și este conexasă cu acțiunea inițială, derivând din același contract care are aceleași părți, și anume contractul de locațiune xxx din xxxxxx, iar judecarea lor simultană ar duce la soluționarea justă și rapidă a cauzei.

Examinând cererea de recurs în raport cu materialele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că, încheierea recurată a fost pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău la data de 27 februarie 2018 și a fost expediată în adresa recurantei SRL „Casa Vinului” la data 29 martie 2018, prin scrisoarea de însoțire nr. 4054 (f.d.79 vol. II), dar careva date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, recurenta SRL „Casa Vinului” a depus cererea de recurs la 13 martie 2018 (f.d.

80 vol. II), respectiv s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs, în termenul de declarare a recursului.

La data de 04 aprilie 2018, în adresa intimă CIA „Moldexpo” SA a fost expediată copia cererii de recurs declarată de către recurenta SRL „Casa Vinului”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă, până la examinarea recursului, intimata CIA „Moldexpo” SA nu a depus referință, prin care să-și exprime opinia asupra cererii de recurs declarate de către SRL „Casa Vinului”.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni, într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de SRL „Casa Vinului” urmează a fi respins, cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs constată că, la data de 23 februarie 2018, SRL „Casa Vinului”, a depus în instanța de apel, cerere reconvențională împotriva CIE ”Moldexpo” SA, intervenient accesoriu ÎM ”Sinax” SRL cu privire la declararea nulă a clauzei contractuale, și anume a punctului 6.1.2 din contractul de locațiune xxx din xxxxxx.

În conformitate cu art. 203 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării pricinii se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău, din 27 februarie 2018, a fost respins ca neîntemeiat demersul reprezentantului Societății cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului” Zaplitnîi Adrian, cu privire la primirea, pentru a fi examinată concomitent cu cererea de apel declarată de Societatea cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului”, împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău, din 29 iunie 2016, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Centrul Internațional de Expoziții ”Moldexpo” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată, a cereri reconvenționale a Societății cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului” îndreptată împotriva Centrul Internațional de Expoziții ”Moldexpo” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă

”Sinax” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la declararea nulă a clauzei contractuale, punctul 6.1.2 din contractul de locațiune xxx din xxxxxx și a fost restituită acțiunea reconvențională Societății cu Răspundere Limitată ”Casa Vinului”, cu toate documentele anexate.

Conform prevederilor art. 172 alin. (1) Cod de procedură civilă, în vigoare la momentul examinării cauzei în instanța de apel, până la începerea dezbaterilor judiciare pârâtul are dreptul să intenteze împotriva reclamantului o acțiune reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială. Acțiunea reconvențională înaintată conform art. 173 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă poate fi depusă și până la finalizarea examinării pricinii în fond.

În corespundere cu prevederile art. 172 alin. (2) Cod de procedură civilă, intentarea acțiunii reconvenționale se face conform regulilor generale de intentare a acțiunii.

Conform art. 173 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, judecătorul primește acțiunea reconvențională dacă admiterea ei exclude, total sau parțial, admiterea acțiunii inițiale.

Colegiul conchide că, recurenta SRL „Casa Vinului”, contrar prevederilor art. 172 alin. (1) Cod de procedură civilă, a înaintat acțiunea reconvențională la etapa judecării pricinii în ordine de apel, or potrivit normei enunțate, în vigoare la momentul examinării cauzei în instanța de apel, acțiunea reconvențională putea fi intentată pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială, pînă la începerea dezbaterilor judiciare, în instanța de fond.

Instanța de recurs respinge argumentul recurenteii, precum că, în baza art. 42 și art. 372 Cod de procedură civilă, instanța de apel este competentă de examina acțiunea reconvențională.

Astfel, conform art. 42 alin. (2) Cod de procedură civilă, acțiunea reconvențională se intentează, indiferent de instanța competentă să o judece, în instanța care judecă acțiunea inițială.

În corespundere cu art. 372 alin. (3) Cod de procedură civilă, în apel nu i poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții.

Respectiv, Colegiul reiterează că, prevederile art. 42 alin. (2) Cod de procedură civilă, nu sînt relevante cauzei deduse judecării, ori această normă legală stipulează că acțiunea reconvențională se intentează în instanța care judecă acțiunea inițială. Astfel, art. 42 alin. (2) stabilește competența teritorială a instanțelor de judecată în cazul mai multor cauze civile, adică unde urmează a fi depusă acțiunea reconvențională, dar nu reglementează momentul depunerii acțiunii reconvenționale, care este indicat în art. 172 Cod de procedură civilă, care stipulează că acțiunea reconvențională se depune pînă la începerea dezbaterilor judiciare. La

caz, instanța de recurs conchide că, momentul înaintării acțiunii reconvenționale a fost depășit.

Totodată, instanța de recurs relevă că, unul dintre principiile fundamentale ale statului de drept îl reprezintă principiul accesului liber la justiție. În acest sens, art. 20 din Constituția Republicii Moldova stipulează că orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interese sale legitime.

Mijlocul legal cel mai important de apărare a drepturilor încălcate sau a intereselor ocrotite de lege îl constituie acțiunea civilă.

Acțiunea reconvențională, care este și ea o acțiunea civilă, înaintată de pârât împotriva reclamantului, asigură exercitarea dreptului la apărare, Respectiv, orice persoană are dreptul să reacționeze independent, prin orice mijloace legale, atunci când consideră că sunt încălcate drepturile, libertățile și interesele legitime. În acest sens, grație principiul contradictorialității și a „egalității de arme”, pârâtul, în virtutea disponibilității de care dispune, își poate exercita dreptul la apărare împotriva acțiunii civile a reclamantului. Astfel, Codul de procedură civilă asigură ambelor părți posibilității egale de apărare.

Colegiul relevă că, acțiunea reconvențională e recunoscută ca mijloc de apărare a pârâtului și are o dublă calitate, care rezultă din scopul acesteia. Respectiv, acțiunea reconvențională poate fi un mijloc de apărare al pârâtului împotriva acțiunii civile care este înaintată împotriva sa, dar poate fi și o pretenție materială de sine stătătoare, care se examinează în același proces cu acțiunea civilă inițială.

Astfel, instanța de recurs conchide că, prin încheierea recurată, instanța de apel nu a lezat dreptul la o justiție echitabilă, a recurenteii ÎM ”Casa Vinului” SRL. Ori, recurenta SRL „Casa Vinului,, are dreptul de a înainta, în ordine generală, în instanța de fond, cerere de chemare în judecată, similară acțiunii reconvenționale împotriva CIE ”Moldexpo” SA, intervenient accesoriu ÎM ”Sinax” SRL privind declararea nulă a clauzei contractuale, și anume a punctului 6.1.2 din contractul de locațiune xxx din xxxxxx.

Din considerentele menționate și având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, a fost emisă, în corespundere cu normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de declarat de Întreprinderea Mixtă ”Casa Vinului” Societate cu Răspundere Limitată ca neîntemeiat și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

A respinge recursul declarat de Întreprinderea Mixtă "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată.

A menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Internațional de Expoziții "Moldexpo" Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Mixte "Casa Vinului" Societate cu Răspundere Limitată, cu privire la încasarea datoriei, a penalității și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul:

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii:

Dumitru Mardari

Nina Vascan